

VRAGEN EN ANTWOORDEN BIJ HET CONCEPT BELEIDSPLAN

Versie 21 oktober 2013

In dit document zijn de naar aanleiding van het Beleidsplan 2014-2017, onderdeel financieel beleid van de Hervormde Gemeente van Veenendaal door gemeenteleden veel gestelde vragen opgenomen. **Voorts wordt ingegaan op nieuwe onderwerpen die opkomen uit de schriftelijke reacties op het concept beleidsplan.** Om enige structuur in de volgorde van de vragen aan te brengen wordt in dit document aangesloten bij de in het concept beleidsplan onderkende hoofdstukken. De structuur van dit document is dan ook als volgt:

- A. Algemeen
- B. Uitgangspunten
- C. Bezuinigingsrichting
- D. Nieuwe financiële meerjarenbegroting
- E. Procedure

Alles wat in deze versie rood is gemaakt, is een nieuwe tekst of een (soms kleine) wijziging ten opzichte van de beantwoording van deze vraag in de voorgaande versie (lees de versie van 26 september 2013).

A. ALGEMEEN

- 1 Wanneer en hoe kan ik reageren op het concept Beleidsplan 2014-2017, onderdeel financieel beleid?

Antwoord:

De vragen vanuit de wijkavonden, die noodzaken tot verdere uitwerking, worden via het moderamen van de algemene kerkenraad, door de beleidsplancommissie ter hand genomen en beantwoord. Aansluitend op de wijkavonden worden de wijkkerkenraden verzocht zo spoedig mogelijk maar uiterlijk voor 5 oktober 2013 hun reacties aan de algemene kerkenraad en de beleidsplancommissie kenbaar te maken. Als u als gemeentelid nog vragen heeft kunt u ook uw vragen tot uiterlijk 5 oktober 2013 indienen. Alle reacties vanuit de wijkkerkenraden en gemeenteleden worden, voor zover noodzakelijk, door de beleidsplancommissie beschouwd en van antwoorden voorzien. **Hierna hoopt de Algemene Kerkenraad in de vergadering van 31 oktober 2013 dit deel van het beleidsplan vast te stellen.**

Uw schriftelijke reactie dient, gelet op voornoemde, voor 5 oktober 2013 bij de scriba van de algemene kerkenraad, de heer A. de Vrij, binnen te zijn. Adresgegevens:

Algemene Kerkenraad Hervormde Gemeente
Veenendaal
t.a.v. de heer A. de Vrij
Fluitersstraat 2
3901 DK Veenendaal
scriba-ak-hgv@solcon.nl

- 2 Waarom niet eerst visie, missie en doelstellingen geformuleerd en dan pas de financiële mogelijkheden bezien?

Antwoord:

In de regel is het inderdaad zo dat eerst visie, missie en doelstellingen worden geformuleerd en dan pas de financiële mogelijkheden worden bezien. De op verzoek van de algemene kerkenraad gehanteerde volgorde hangt echter samen met het bij de behandeling van het Beleidsplan 2009-2012 binnen de algemene kerkenraad afgesproken ijkpunt (lees Actie Kerkbalans 2013) en de met de verdere voor het financieel beleid noodzakelijke keuzen op korte termijn. Het Beleidsplan 2009-2012 is feitelijk nog steeds actueel en de vernieuwing hiervan wordt zo spoedig mogelijk na de afhandeling van dit

gedeelte ter hand genomen. In de volgende fase van de beleidsplanning is alle ruimte voor nieuwe bezinning op missie, visie en doelstellingen.

3 Is de financiële situatie van de gemeente wel zo zorgelijk?

Antwoord:

De Hervormde Gemeente Veenendaal kent een situatie van jarenlange exploitatietekorten. De laatste jaren is actief beleid gevoerd om te komen tot een exploitatie-evenwicht. Dit beleid bestond enerzijds uit het terugdringen van de kosten (onder andere door de inzet van vrijwilligers) en anderzijds uit gerichte acties op het gebied van geldwerving. Dit beleid heeft echter niet voldoende resultaat gehad. Daarbij bleef de uitkomst van de Actie Kerkbalans 2013 achter bij voorgaande jaren en de begroting en nam ook in 2012 het aantal leden en pastorale eenheden af.

Uit voorgaande kan worden opgemaakt dat gemeenteleden niet in staat zijn en zullen zijn de met de huidige en geambieerde omvang van kerkelijke gebouwen, pastoraat en overige medewerkers gemoeide kosten op te brengen¹. Niet ingrijpen, betekent interen op vermogen en problemen/lasten doorschuiven naar de toekomst. Wel ingrijpen is noodzakelijk om de continuïteit op lange termijn van het gemeente-zijn op peil te houden. De in het concept beleidsplan opgenomen meerjarenbegroting maakt dat duidelijk.

4 Welke gerichte acties worden in voornoemd antwoord bedoeld?

Antwoord:

In de afgelopen jaren zijn gemeenteleden in toenemende mate en gericht opgeroepen om meer te geven. Er zijn verschillende gemeenteavonden geweest waarin de noodzaak hiertoe uiteen is gezet (zie ook A.9). Bij de jaarlijkse actie Kerkbalans is eveneens de noodzaak van verhoging van de inkomsten toegelicht.

5 Is er geanalyseerd welke leden zijn vertrokken en wat het geefgedrag van deze leden was?

Antwoord:

Ja, inmiddels is bekend dat met het vertrek van 178 leden een bedrag van ruim € 3.000 aan vrijwillige bijdrage is gemoeid. Daarnaast kan uit de navolgende prognose van de vrijwillige bijdrage naar leeftijdscategorie (afkomstig van het College van Kerkrentmeesters) worden opgemaakt dat onze gemeente wel heel afhankelijk wordt van ouderen.

Jaar	Aantal	18-29	30 - 64	65 - 79	80 > ouder
2013	100%	13,4%	50,2%	24,8%	11,6%
2020	100%	10,2%	44,3%	31,0%	14,6%
Nederland	100%	37,0%	47,0%	12,0%	4,0%
% verdeling	groep	-3,3%	-5,9%	6,2%	3,0%

6 Is het geefgedrag van sommige gemeenteleden niet minder omdat zij zich niet kunnen verenigen met de voorgenomen investeringen van de Hervormde Gemeente Veenendaal in Veenendaal-Oost?

Antwoord:

Zowel bij de Algemene Kerkenraad als het College van Kerkrentmeesters is slechts heel incidenteel een reactie binnengekomen die hierop wijst. Nadere analyses in deze hebben niet plaatsgevonden.

¹ Daarbij spelen ook de moeilijke economische omstandigheden een rol. Daarbij kan onder andere worden gedacht aan inkomensdruk en inkomensongelijkheid.

- 7 Zou de Algemene Kerkenraad gelet op de zorgelijke (financiële) situatie niet tot een bidstond moeten oproepen?

Antwoord:

Hier is binnen de Algemene Kerkenraad nog niet over gesproken. Onze gemeente heeft op dit terrein ook nog geen traditie. De gedachte wordt meegenomen bij de behandeling van dit beleidsplandeel. Wel heeft het moderamen besloten, gelet op de situatie, de wijken op te roepen tot speciale voorbode in de diensten voorafgaand aan de vergadering waarin over dit beleidsplan moet worden besloten.

- 8 In afgescheiden kerken, zo is de indruk, is men zich meer bewust van 'wat de kerk waard is'. Dit bewustzijn zou men vaak op jonge leeftijd meekrijgen. Vraagt dit bij ons niet om meer aandacht bij de opvoeding en catechisaties?

Antwoord:

Wordt aan wijkkerkenraden en aan de Commissie Publiciteit als aandachtspunt meegegeven. Wel moet worden opgemerkt dat bij de Catechese al regelmatig attent gemaakt wordt op dit aspect van het behoren tot de kerk.

- 9 Waarom werd in 2011 nog een uitbreiding naar negen wijkgemeenten mogelijk geacht?

Antwoord:

De keuze voor de uitbouw van een zelfstandige wijkgemeente in Veenendaal-Oost is vele jaren eerder genomen en bevestigd in het Beleidsplan 2009-2012. **Uitgangspunt was, dat het voor de gemeenteopbouw in een nieuwbouwwijk van groot belang is, dat daar ook een plek is waar de gemeenteleden kunnen samenkomen. Gemeenteopbouw begint in de eredienst. Bij het nemen van dat besluit** was al duidelijk dat het gekozen toekomstmodel (scenario 8+1) onder druk stond vanwege de ontwikkelingen die nu ook spelen. Besloten is om alles in het werk te stellen om de situatie om te buigen. Zo is in een ronde langs de wijkgemeenten (Adviescommissie Invulling Beleidsplan 2009-2012) getracht om de inkomstenkant structureel te laten groeien. Daar is men tot 2013 (ten dele) in geslaagd. IJkpunt Actie Kerkbalans 2013 gaf een sterk zorgelijke ontwikkeling te zien, wat bijsturen op korte termijn noodzakelijk maakt.

- 10 Was het afschaffen van de 3^e collecte voor kerkbeheer in het licht van de structurele exploitatietekorten nu een verstandig besluit?

Antwoord:

De Algemene Kerkenraad heeft met het afschaffen van de 3e collecte voor kerkbeheer willen voorkomen dat er bij het geven sprake is van een zeker automatisme. **Men wenste juist bewust geefgedrag te stimuleren.** Met de maandelijkse extra collecte voor kerkbeheer is bewust voor een tussenweg gekozen. De Commissie Geldwerving zal gevraagd worden om één en ander te evalueren.

- 11 Kan het bij voortdurend onder de aandacht brengen van (extra) collecten door gemeenteleden niet als storend worden ervaren?

Antwoord:

Ja, dat zou kunnen maar is geenszins zo bedoeld. Het College van Kerkrentmeesters heeft daarin nuchter en eerlijk de ambities van onze gemeente onder ogen willen zien. Wat kan met de huidige offerbereidheid van gemeenteleden wel en niet worden gerealiseerd?

B. UITGANGSPUNTEN

- 1 Is het handhaven van het uitgangspunt van geografische wijken wel realistisch? Zeker in 2017-2020?

Antwoord:

Met het handhaven van de geografische basisstructuur wordt vastgehouden aan de Kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland. Elke wijkgemeente heeft een geografische gebied, waarvoor zij zorg draagt. **Als zou worden overgegaan tot mentale wijkgemeenten leidt dit tot ongewenste verdere accentuering van kleine onderlinge verschillen en dreigen de randkerkelijken niet meer als schapen van de kudde te worden beschouwd en zo nog verder vervreemd te raken van het evangelie.** Wel zal in de tweede fase van het beleidsplan (lees: het niet financiële deel) aandacht worden geschonken aan de ontwikkelingen op dit gebied (bijvoorbeeld aan het aspect van mentale wijkgemeenten).

2 Moeten wijkgemeenten nu actief perforatiebeleid gaan voeren?

Antwoord:

Neen, wijkgemeenten worden daar zeker niet toe opgeroepen. Het is voor een gemeente ongepast en ongeestelijk **als een andere wijkgemeente actief in een andere wijkgemeente actief leden werft. Wel kunnen gemeenteleden uit eigen beweging er voor kiezen om mee te leven met een andere wijkgemeente dan die waarin zij wonen.**

3 In het concept beleidsplan wordt een zeker vermogen wenselijk geacht. Waar bestaat het thans beschikbare vermogen uit?

Antwoord:

Het vermogen van de Hervormde Gemeente Veenendaal kan naar de stand van 31 december 2012 als volgt worden weergegeven²:

	€
Algemene reserve	2.006.261
Herwaarderingsreserve	1.106.156
Bestemmingsreserve	1.576.885
Totaal	<u>4.689.302</u>

De in het hiervoor weergegeven overzicht opgenomen herwaarderingsreserve is bestemd om toekomstige wijzigingen in de waardering van pastorieën op te vangen. De bestemmingsreserves zijn bestemd voor toekomstige aanwijsbare bijzondere uitgaven voor de betreffende wijk- en/of kerkgebouwen (lees geoormerkte gelden). Vanaf 2012 is het Spaarfonds Veenendaal-Oost onder het eigen vermogen verantwoord. Voornoemde bestemmingsreserves kunnen als volgt worden weergegeven:

	€
Oude Kerk	54.314
Julianakerk	15.000
Vredeskerk	4.412
Westerkerk	5.000
Sionskerk	59.000
Spaarfonds Veenendaal-Oost	1.130.011
Pastoriebeleid	309.148
Totaal	<u>1.576.885</u>

Naast deze vermogensbestanddelen kent de Hervormde Gemeente Veenendaal fondsen en onderhoudsvorzieningen. De fondsen worden gevormd voor toekomstige aanwijsbare bijzondere uitgaven ten behoeve van de wijkgemeenten. Eind 2012

---

² In plaats van 'algemene reserve' wordt ook wel gesproken van 'vrije reserve'.

bedraagt het totaal aan fondsen € 318.668. De onderhoudsvoorzieningen worden gevormd om toekomstige grote onderhoudsuitgaven gelijkmatig over de jaren te verdelen. Het totaal van deze onderhoudsvoorzieningen bedraagt eind 2012 € 835.040.

- 4 Op welke wijze is het saldo van de bestemmingsreserve 'Sparfonds Veenendaal-Oost' tot stand gekomen?

Antwoord:

Het spaarfonds Veenendaal-Oost is gestart met het doel huisvesting in Veenendaal-Oost te realiseren. De belangrijkste bijdrage komt uit het verjaardagsfonds (jaarlijks € 40.000). Daarnaast worden aan dit fonds de collecten voor Veenendaal-Oost en de inkomsten uit bijzondere acties door de wijk toegevoegd. Jaarlijks is dat eveneens rond de € 40.000. Voorts wordt aan dit fonds rente toegevoegd. Verwacht wordt dat het fonds eind 2013 ruim € 1.200.000 zal bedragen. Al met al hebben we dus al bijna 14 jaar gespaard om de huisvesting van de kerk in combinatie met de school te realiseren.

Bij de totstandkoming de begroting 2014, passend bij het beleidsplan, neemt het College van Kerkrentmeesters in overweging om de dotatie vanuit de exploitatie te staken (thans € 80.000), zodat alleen het Verjaardagsfonds nog zal worden toegevoegd. De extra-collecte Veenendaal-Oost zal dan worden aangewend om de lopende uitgaven (pastoraat, huur accommodatie en wijkwerk) te bekostigen. Dit kan omdat ook voorzien wordt in de verkoop van een pastorie in 2014 en rond 2017 van een kerkgebouw (conform dit nieuwe beleidsplan). De opbrengst hiervan kan eveneens worden aangewend voor duurzame huisvesting in Veenendaal-Oost. De bouw in Veenendaal-Oost is uitgesteld tot ten minste 2018. Doel is het spaarfonds te laten aangroeien tot € 1.800.000 in 2018.

C BEZUINIGINGSRICHTING

- 1 Ligt de op basis van voornoemde uitgangspunten geformuleerde bezuinigingsrichting al definitief vast?

Antwoord:

Neen! Hierbij spelen twee zaken een rol:

- a. De beleidsplancommissie en de algemene kerkenraad hebben verschillende mogelijkheden bekeken en de beschreven maatregelen als beste (of als minst slechte) gekozen. Maar wellicht zijn er tijdens de wijkavonden alternatieven naar voren gekomen waar niet eerder rekening mee is gehouden. De wijkavonden zijn immers bedoeld om meningen kenbaar te maken en suggesties mee te geven voordat er een definitief besluit wordt genomen. Het is samen zoeken naar de weg die moet worden gegaan.
  - b. Er is zo goed gekeken naar toekomstige ontwikkelingen. Deze kunnen echter toch anders zijn dan nu gedacht wordt. Als de inkomsten stijgen in plaats van dalen zouden er toch weer andere stappen gezet kunnen worden. Hier wordt echter niet mee gerekend, maar wie weet ...
- 2 Is het juist te stellen dat er eerst wordt besloten over het al dan niet reserveren van gelden voor nieuwbouw in Veenendaal-Oost voordat tot opheffing van predikantsplaatsen wordt besloten?

Antwoord:

Het gaat om twee verschillende zaken die beide voortkomen uit geheel andere ontwikkelingen. In feite is al enige jaren geleden besloten dat zou worden gespaard voor een accommodatie in Veenendaal-Oost in samenhang met de uitbouw van het werk in deze wijk. Door die weg in te slaan is momenteel reeds ruim € 1,1 miljoen als Sparfonds Veenendaal-Oost aanwezig. Voor opheffing van predikantsplaatsen wordt nu gekozen om het jaarlijks oplopende exploitatietekort te compenseren.

- 3 Zijn al die plannen ook noodzakelijk of kunnen we ook zonder? Of zijn er ook andere oplossingen aan te dragen? Soms krijg ik het gevoel dat we als kerk veel te luxe willen leven. Als ik dan zie hoe men dat in het buitenland moet doet (Oost-Europa, Afrika, enzovoorts) vind ik dat schrijnend. Dat treft me en door hen te helpen en daaraan bij te dragen kun je echt elkaars lasten helpen dragen. In onze luxe omstandigheden beleef ik dat niet zo.

Antwoord:

De vraagsteller merkt terecht op dat wij ons als Hervormde Gemeente Veenendaal bevoorrecht mogen weten. De Algemene Kerkenraad en de beleidsplancommissie zijn zich er terdege van bewust dat dit een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Om invulling te kunnen geven aan deze verantwoordelijkheid zullen we planmatig en sober te werk moeten gaan.

- 4 Is het niet te prematuur om te spreken van een ‘toekomstplaatje’ van zes wijken met zes predikanten en zes kerkgebouwen?

Antwoord:

Neen, de in het concept beleidsplan opgenomen meerjarenbegroting wijst uit dat bij niet ingrijpen de exploitatietekorten verder toenemen (van € 117.000 in 2015 tot € 406.000 in 2020)³. Er zal dan ook een samenhangend geheel van maatregelen nodig zijn in de komende 10 jaar.

- 5 Is het nu ‘stenen’ voor ‘brood’?

Antwoord:

De algemene kerkenraad acht het van groot belang dat het pastoraat zo veel als mogelijk op niveau blijft en dat daarvoor blijvende inspanningen worden gedaan om financiële ondersteuning van gemeenteleden te verkrijgen en te behouden. Dit neemt niet weg dat gelet op de huidige kostenstructuur ingrijpen in het pastoraat onvermijdelijk is. Niettemin blijft ook in meerjarenperspectief het aandeel pastoraat in de meerjarenbegroting min of meer gelijk. Vraagstellers op dit punt blijven terecht attenderen op dit belangrijke aandachtspunt bij de besluitvorming.

De thans voorliggende bezuinigingsrichting resulteert in de volgende verhoudingsgetallen, waarin valt af te lezen dat het aandeel voor pastoraat niet tot nauwelijks afneemt:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stenen	20%	19%	24%	20%	23%	21%	22%	24%	24%	26%	28%	30%	30%	30%	30%	30%	31%
Pastoraat	43%	45%	43%	47%	49%	45%	45%	45%	43%	43%	44%	44%	41%	41%	42%	42%	44%

- NB** In het hiervoor weergegeven overzicht zijn uitsluitend de onderhoudskosten van gebouwen en pastoraat weergegeven. De overige kosten hebben betrekking op overhead, jeugdwerk, wijkkassen, preekvoorziening en exploitatie gebouwen.
De verhoudingsgewijs hoge uitgaven voor pastoraat in 2012 en 2013 maken duidelijk waarom de ingreep mede plaats gaat vinden in de kosten voor pastoraat.

- 6 Op termijn gaan we naar zes predikanten (met bovendien minder pastorale bijstand) terwijl het aantal gebouwen per saldo gelijk blijft. Is dat een verantwoorde keuze, is mijn vraag. Als het aantal kerkgangers afneemt, zoals verondersteld wordt, dan moet dat op (korte) termijn toch ook gevolgen hebben voor de behoefte aan kerkelijke gebouwen?

Antwoord:

De beleidsplancommissie acht, gelet op de verwachte omvang van de (samengevoegde) wijkgemeenten, voornoemde capaciteit noodzakelijk. Dit neemt echter niet weg, zoals eerder is opgemerkt, dat de verhouding tussen de kosten van pastoraat en de kosten van kerkelijke gebouwen blijvend aandacht behoeft. De Algemene Kerkenraad zal bij de besluitvorming zeker zoeken naar mogelijkheden zoveel mogelijk pastorale zorg te behouden.

- 7 Wat als de financiële situatie gunstiger dan wel ongunstiger is dan geprognosticeerd?

---

³ Hierbij wordt opgemerkt dat de exacte getallen in dergelijke prognoses afhankelijk zijn van vele variabelen die in de prognose worden verwerkt. De richting van de prognose is zeer zorgelijk en ook na 2020 zal deze ontwikkeling zich naar verwachting voortzetten.

Antwoord:

Opgemerkt wordt dat de algemene kerkenraad de financiële situatie van jaar tot jaar nauwgezet zal volgen. Mocht de financiële situatie zich (blijvend) gunstig ontwikkelen dan kunnen vervolgstappen uitblijven. Het omgekeerde kan ook het geval zijn. In die situatie moet rekening worden gehouden met het mogelijk eerder samenvoegen van de wijkgemeenten 5 en 8 en/of 1 en 7.

- 8 Wat als er sprake is van vertrek van (één van de) predikanten in de wijkgemeenten 1, 5, 7 en 8?

Antwoord:

In een dergelijke situatie zullen zaken in het licht van het voorgestane beleid moeten worden beoordeeld/worden afgewogen.

- 9 Waarom wordt in de geformuleerde bezuinigingsrichting eerst voorzien in een samenvoeging van de wijken drie en zes?

Antwoord:

De afname van het aantal pastorale eenheden heeft daar tot relatief kleine wijkgemeenten geleid. Voor een goede invulling van de missionaire, diaconale en pastorale arbeid wordt een zekere schaalgrootte wenselijk geacht⁴. Samenvoeging van beide wijkgemeenten ligt om die reden voor de hand. Van betekenis is ook het voornemen van beide predikanten om halverwege 2014 met emeritaat te gaan. Voorts mag gesteld worden dat beide wijkgemeenten qua identiteit niet wezenlijk van elkaar verschillen.

- 10 Hoe krijgt voornoemde samenvoeging van de wijken drie en zes gestalte?

Antwoord:

In 2014 zullen de wijkgemeenten drie en zes na het emeritaat van de huidige wijkpredikanten gezamenlijk één predikant krijgen. De wijze waarop verdere samenvoeging van de beide wijkgemeenten gestalte krijgt, ligt in eerste instantie bij beide wijkkerkenraden. De eerste (oriënterende) gesprekken daarover hebben inmiddels plaatsgevonden. Uiteindelijke voorstellen zullen conform de regels van de kerkorde door de algemene kerkenraad moeten worden bevestigd en meestal is goedkeuring van de classis hiervoor ook vereist.

- 11 Worden wijkgemeenten na samenvoeging niet te groot met het oog op het pastoraat?

Antwoord:

Neen, daarvoor komen extra dagdelen bijstand in het pastoraat beschikbaar. Zie de hierna opgenomen aangepaste tabel bijstand pastoraat.

- 12 Waarom drie jaar tussen samenvoegen van wijkgemeenten en afstoten van kerkgebouw?

Antwoord:

Dit om ruimte te scheppen voor beleid door desbetreffende wijkkerkenraden.

- 13 In het beleidsplan wordt het volgende opgemerkt “ De huidige regeling bevat een ruime norm voor extra dagdelen pastoraat .....”. Volgens mijn informatie wordt deze tijd goed en efficiënt ingezet en is de norm niet te ruim. Wordt hiermede bedoeld dat er momenteel teveel aan pastorale bijstand wordt gedaan? Hoe denkt u de extra druk op de compensatie het hoofd te bieden? Komt er beleid om dit bijvoorbeeld met opgeleide en gecoachte vrijwilligers in te vullen?

---

⁴ Zo zal zij voldoende leden (jong en oud) moeten hebben om haar taak te kunnen vervullen. Dat komt over het algemeen tot uitdrukking in de instandhouding van een wijkkerkenraad met voldoende leden en het in stand houden van tenminste een predikantsplaats, een kerkgebouw en een pastorie.

Antwoord:

De beleidsplancommissie heeft zeker niet bedoeld te zeggen dat de ter beschikking gestelde dagdelen bijstand pastoraat niet goed en efficiënt worden ingezet. Wel is de beleidsplancommissie van mening dat, gelet op de huidige omstandigheden, de verantwoordelijkheid voor de pastorale bearbeiding in de wijkgemeenten breder kan worden getrokken. Dit vraagt om een ander evenwicht. Hoe dit in te vullen is een zaak van doordenking in de wijkgemeenten zelf. De Algemene kerkenraad kan hierbij aandacht schenken aan het uitwisselen van (positieve) ervaringen op dit terrein.

- 14 Wat betekent de in de geformuleerde bezuinigingsrichting opgenomen herziening compensatie van pastorale bijstand voor de wijken?

Antwoord:

Geconstateerd moet worden dat de reductie van het aantal predikantsplaatsen onvoldoende effect sorteert om tot een exploitatie-evenwicht te komen. Om die reden ziet de algemene kerkenraad zich genoodzaakt tot een versobering van de bijstand in het pastoraat. Uit de hierna weergegeven tabel is op te maken dat deze versobering alle wijkgemeenten zal raken. Van de wijkkerkenraden zal de aanpassing van de regeling een herbezinning vragen op de pastorale bearbeiding in de wijk.

Effecten nieuwe tabel (in dagdelen)

Wijk	Nu	2014
1	3	1
2	4	2
3	1	0
4	4	2
5	2	1
6	1	0
7	1	0
8	1	0
9	0	0
3+6	-	4

- 15 Is rekening gehouden met vergrijzing bij toekenning van bijstand in het pastoraat?

Antwoord:

Bij de bepaling van de grootte van de wijkgemeente (hetgeen de basis vormt voor de toekenning van dagdelen bijstand in pastoraat) wegen de gemeenteleden ouder dan 65 tot op heden zwaarder mee. In het nieuwe beleidsplan wordt dit losgelaten omdat ook andere leeftijdsgroepen veel pastorale aandacht vragen. Bij het breder aanpakken van pastoraat in de wijkgemeenten zal de ouderenbezoek zeker een belangrijk aandachtspunt blijven.

- 16 Is er bij de overwegingen ten aanzien van de reductie van het aantal predikanten en de pastorale bijstanden ook gekeken naar de functie van de Evangelist/Jeugdwerkleider/Diaconaal werker? Is deze functie dermate belangrijk voor onze gemeente dat daarop niet bezuinigd kan worden?

Antwoord:

Jazeker, ook naar deze functie is gekeken en deze wordt relevant geacht voor de centrale gemeente. Daarbij zij opgemerkt dat de met deze functie samenhangende kosten deels ten laste van kerkbeheer en deels ten laste van diaconaat komen.

- 17 Zijn geschetste bezuinigingen wel nodig indien wordt afgezien van een multifunctioneel centrum in Veenendaal-Oost?

Antwoord:

Neen, zo eenvoudig ligt het niet. Het gaat erom dat we onze inkomsten en uitgaven blijvend met elkaar in evenwicht brengen. Als er geen nieuw kerkelijk centrum komt dan kan het geld wat nu gespaard is gebruikt worden om de gaten te vullen. Na een aantal jaren is dit geld echter ook op en zal er evengoed gesneden moeten worden.

Opgemerkt wordt dat daar waar het om huisvesting gaat verschillende alternatieven op hun haalbaarheid (bijvoorbeeld het huren van ruimte bij naburige kerkelijke gemeenten) zijn beoordeeld. Uit die beoordeling is het alternatief van samenwerking met Stichting Hervormde Scholen (SHS) als beste alternatief naar voren gekomen. Dit alternatief voorziet in een multifunctionele voorziening.

- 18 Biedt de Hoeksteen geen kansen voor kerkdiensten voor mensen in Veenendaal-Oost? Is de samenvoeging van de wijkgemeenten 3, 6 en 9 met één kerkgebouw geen optie? **Of de samenvoeging van de wijkgemeenten 6 en 9, waarbij wijkgemeente 3 zelfstandig blijft?**

Antwoord:

Aan de aanwezigheid in Veenendaal-Oost met een kerkelijk centrum is een zorgvuldig besluitvormingsproces vooraf gegaan, waarbij wijkkerkenraden en wijkgemeenten gekend **en gehoord** zijn. Met blijdschap mogen we vaststellen dat het kerkelijk leven in dit deel van Veenendaal inmiddels gestalte heeft gekregen en zich verder ontwikkelt. Juist een wijkgemeente in opbouw kan niet zonder een locatie van samenkomst in de eigen wijk.

Zie in deze ook de eerdere vraag waarom in de geformuleerde bezuinigingsrichting eerst voorzien wordt in een samenvoeging van de wijken drie en zes.

- 19 Betekent het in de geformuleerde bezuinigingsrichting opgenomen temporiseren van Veenendaal-Oost dat wordt teruggekomen op eerder genomen besluiten?

Antwoord:

Neen, de algemene kerkenraad blijft, mede gelet op het reeds ontstane kerkelijk leven en de voorziene groei van de nieuwbouwwijk Veenendaal-Oost, bij het besluit om als kerk zichtbaar aanwezig te zijn in deze wijk. De algemene kerkenraad realiseert zich dat dit van andere wijkgemeenten het nodige vraagt. Maar was dat in het verleden ooit anders? Wel zullen de ontwikkelingen in relatie tot de aan besluiten ten grondslag liggende veronderstellingen/verwachtingen nauwgezet worden gevolgd.

- 20 **Is de voorgestane versobering van de huisvesting in Veenendaal-Oost wel realistisch?**

Antwoord:

Gelet op het aan eerder genoemde investeringssom van € 2,3 miljoen ten grondslag liggende prijspeil en het zich thans aftekende prijspeil wordt een lagere investeringssom mogelijk geacht en daarom taakstellend gemaakt. Nadere uitwerking van de plannen zal moeten uitwijzen of een besparing van € 0,5 miljoen haalbaar is.

- 21 Stel er wordt niet gebouwd in Veenendaal-Oost. Welke betekenis heeft dit dan voor de meerjarenbegroting?

Antwoord:

Als er nu besloten zou worden te stoppen met sparen voor Veenendaal-Oost en niet te bouwen, dan komt het Spaarfonds Veenendaal-Oost als vrije reserve eind 2013 beschikbaar. Dat betekent dat de jaarlijkse dotaties aan het fonds komen te vervallen. In totaal komt er dan ruim € 80.0000 vrij ten gunste van de jaarlijkse exploitatie. De beleidsplancommissie merkt hierbij uitdrukkelijk op dat dit besluit niet in lijn zou zijn met het eerder vastgesteld beleid van de Algemene Kerkenraad.

Ervan uitgaande dat het spaarfonds per 1 januari 2014 als vrij vermogen beschikbaar komt, de exploitatie Veenendaal-Oost gelijk blijft (huur, pastoraat, etcetera) en dit het enige besluit zou zijn dat de Algemene Kerkenraad bij vaststelling van het

beleidsplan 2014-2017 neemt (de andere maatregelen worden buiten beschouwing gelaten) het effect op de exploitatie er als volgt uit:

Ontwikkeling exploitatie (1000Euro)		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pastorale een heden		6698	6539	6421	6321	6317	6245	6175	6105	6035	5967	5899	5832	5766	5701	5636	5572	5509
Totaal baten	MP	1.810	1.850	1.906	1.856	1.860	1.856	1.852	1.845	1.836	1.827	1.808	1.781	1.775	1.762	1.749	1.736	1.722
Totaal lasten	MP	1.733	1.822	1.902	1.797	1.926	1.919	1.969	2.005	2.050	2.096	2.140	2.187	2.228	2.244	2.260	2.277	2.293
Baten minus lasten	MP	77	28	4	59	-66	-64	-117	-161	-213	-268	-333	-406	-454	-482	-511	-541	-571
Vraag 12 Niet bouwen Veenendaal-Oost	M12																	
- vrijval dotatie fonds							80	80	80	80	80	0	0	0	0	0	0	0
- ontwikkeling spaarfonds						1200	1.134	1.097	1.017	884	695	363	0	0	0	0	0	0
Baten minus lasten	M12	77	28	4	59	-66	16	-37	-81	-133	-188	-333	-406	-454	-482	-511	-541	-571

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Baten minus lasten	-66	-64	-117	-161	-213	-268	-333	-406	-454	-482
vrijval Vnd-Oost	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Saldo	14	16	-37	-81	-133	-188	-253	-326	-374	-402

Ontwikkeling Spaarfonds	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spaarfonds	1200	1200	1200	1163	1082	949	761	508	182	-192

Het doel van een sluitende begroting wordt niet voor de gehele beleidsperiode 2014-2017 gehaald. Zichtbaar is dat alleen tot en met 2014 er een batig exploitatiesaldo ontstaat. De jaren daarna is de € 80.000 al niet meer voldoende. In 2022 is het spaarfonds volledig benut en staat de Algemene Kerkenraad voor de opgaaf om een exploitatietekort van ruim € 400.000 het hoofd te bieden.

Als er alleen vergeleek wordt gemaakt tussen huur of bouw, dan is het resultaat van deze twee scenario's als volgt (bedragen zijn indicatief):

Balans bouwen of huren	Scenario 1	Scenario 2
Kerkdienst	Bouwen	Blijven Huren
Spaarvermogen	0	1.200.000
Rente	2%	2%
Investering	1.800.000	0
Exploitatie accommodatie	Scenario 1	Scenario 2
Rente	0	24.000
Huren accommodatie	0	-42.000
Exploitatie accommodatie	-15.000	0
Totaal	-15.000	-18.000

Bij huren ben je in de exploitatie iets duurder uit. Op de lange termijn is bouwen dus voordeliger. Huren is duurder omdat de verhuurder als eigenaar het risico van waardedaling en waardestijging van het onroerend goed op zich heeft genomen en vanzelfsprekend winst nastreeft. Het voordeel van huren is dat er sprake is van flexibiliteit wat vermogen betreft; de huur is opzegbaar (veelal makkelijker dan een gebouw verkopen) en het spaargeld kan worden aangewend voor andere doelen. Als er besloten wordt niet te bouwen, kan gestopt worden met sparen.

- 22 Is de wijkgemeente Dragonder-Oost/Veenendaal-Oost zo langzamerhand niet voldoende groot om (zoals ook in het verleden in andere wijken is gebeurd) zelf initiatieven te ontplooiën die (mede) leiden tot voldoende financiële middelen om tot nieuwbouw over te gaan?

Antwoord:

Wijkgemeente Dragonder-Oost/Veenendaal-Oost ontplooit wel degelijk zelf initiatieven. De hieruit voortvloeiende inkomsten komen, zoals al eerder is opgemerkt, toe aan het Spaarfonds Veenendaal-Oost. Wel is het zo dat wijkgemeente Dragonder-Oost/Veenendaal-Oost niet in staat is om volledig zelfstandig nieuwbouw te realiseren. Welke wijkgemeente is/was dat wel?

- 23 Welk kerkgebouw zal verkocht worden?

Antwoord:

Dit kan de Vredeskerk of de Hoeksteen zijn, of wellicht een ander kerkgebouw. Hier is nog geen uitspraak over gedaan. De algemene kerkenraad wenst hierbij een zorgvuldige besluitvormingsprocedure te doorlopen. Het afstoten van een kerkgebouw is voor veel gemeentelieden immers een emotioneel ingrijpende gebeurtenis. In het besluitvormingsproces zullen voor de emoties dan ook ruimte en aandacht ingeruimd moeten worden.

Opgemerkt wordt dat de kerkenraden van wijken 3 en 6 wel in overweging is gegeven de mogelijke voordelen van 'samen kerken' na het samenvoegen van de beide wijken bij de overwegingen mee te nemen. Het is één van de alternatieven.

Nadrukkelijk wordt gesteld dat bij het afstoten van een kerkgebouw de exploitatiekosten van het kerkgebouw niet alleen doorslaggevend zijn. Daarbij spelen ook aspecten als geografische ligging, functionaliteit, herkenbaarheid/uitstraling, cultuurhistorische waarde, markttechnische overwegingen en de staat van onderhoud.

- 24 Omtrent het verkopen van welke kerk vinden wij dat er (onnodige) onrust gezaaid wordt. U schrijft dat de Vredeskerk, De Hoeksteen of wellicht een andere kerk verkocht kan worden. Als het nog niet bekend is welke kerk er verkocht gaat worden noem dan ook geen naam van een kerk.

Antwoord:

De Algemene Kerkenraad en de beleidsplancommissie blijven herhalen dat omtrent de verkoop van een kerkgebouw nog geen keuze is gemaakt en dat om tot een keuze te komen tijd wordt genomen om een zorgvuldig besluitvormingsproces te doorlopen. Gelet op de voorgestane samenvoeging van de wijkgemeenten drie en zes zal het geen bevreemding wekken dat de Vredeskerk of de Hoeksteen als één van de alternatieven wordt genoemd. Eén van de alternatieven!

- 25 Wat zijn de kosten per kerkgebouw?

Antwoord:

De exploitatiekosten van de kerkgebouwen kunnen als volgt worden weergegeven:

	Belastingen	Betaalde huren	Energie en water	Onderhoud	Overige lasten	Verzekeringen	Onderhoud orgel	Eindtotaal
Brede School		18.128						18.128
Hoeksteen	704		8.423	12.008	1.949	728	512	24.324
Julianakerk	1.247		11.011	21.487	2.400	1.635	763	38.543
Oudekerk	251		9.711	14.144	546	1.703	1.716	28.071
Sionskerk	827		14.705	26.777	1.534	1.342	671	45.856
Vredeskerk	797		9.301	8.357	892	650	937	20.934
Westerkerk	797		8.183	15.628	1.796	1.173		27.577
Eindtotaal	4.623	18.128	61.334	98.401	9.117	7.231	4.599	203.433

- 26 Is het een idee om Eltheto te verkopen, wijk- en missionair werk van wijk 2 in Markt 10 te concentreren en het kerkelijk bureau in de Hoeksteen te vestigen?

Antwoord:

Deze vraag suggereert dat Eltheto kan worden gemist en Markt 10 geschikt is voor de activiteiten van wijkgemeente 2. Dit is bij de aankoop van Markt 10 al onderzocht en negatief beantwoord door het College van Kerkrentmeesters. Daarnaast zal een intensief gebruik vanuit de kerk nadelig kunnen uitwerken op de diaconale doelstelling van Markt 10.

- 27 Inzet van vrijwilligers niet kansrijk? Kunnen de vele emeriti predikanten niet sterker als vrijwilliger worden ingezet (vrijwillig en in samenwerking met wijkpredikanten en wijkkerkenraden)?

Antwoord:

De idee van uitbreiding van de inzet van vrijwilligers (waaronder emeriti predikanten) verdient nadere uitwerking en overleg. Zal als voorstel in het beleidsplan worden opgenomen.

- 28 Wat ik in het voorgestelde beleid mis is ambitie. Er is gekozen voor een aantal zeer ingrijpende bezuinigingen en voor het overige zien we wel of het mee- of tegenvalt. Ik mis voorstellen om te bewerkstelligen dat het ook daadwerkelijk gaat meevallen.

Antwoord:

Er is niet maar zo gekozen voor zeer ingrijpende bezuinigingen. Daar zijn een aantal jaren aan vooraf gegaan waarin actief beleid is gevoerd om de inkomsten te verhogen (hierbij wordt verwezen naar de inspanningen van de Commissie Geldwerving). Deze inspanningen hebben helaas niet voldoende effect gehad. Voornoemde neemt echter niet weg dat we ons blijvend zullen moeten inspannen om het te doen meevallen. Voorstellen in die richting zijn dan ook van harte welkom (zie ook hierna).

- 29 Ik weet dat de lopende financiën van de gemeente bij voorkeur worden gefinancierd uit levend geld. Tegelijk lijkt het mij zinvol te onderzoeken of "liggende" gelden in de gemeente (hetzij spaarsaldi, hetzij nalatenschappen) niet meer verkregen en aangewend zouden kunnen worden. Immers deze zouden gebruikt kunnen worden voor investeringen, waarmee rentelasten verlaagd worden, of voor lopende uitgaven in de exploitatie. Uiteindelijk: geld is geld. Denk aan de eerste christenen, die hun bezit verkochten om uit te delen aan wie behoeftig was.

Antwoord:

Voornoemde opmerking zal het College van Kerkrentmeester in overweging worden gegeven. Daar waar het aanwenden van reeds verkregen gelden uit nalatenschappen betreft, wordt opgemerkt dat deze gelden binnen het door het College van Kerkrentmeesters voorgestane financiële beleid wel degelijk bijdragen aan verlaging van de financieringslasten of voor lopende uitgaven in de exploitatie.

- 30 Is het toch niet mogelijk om de inkomsten te doen stijgen door gericht centraal gemeentebreed acties te voeren, naast wijkgebonden acties?

Antwoord:

De beleidsplancommissie sympathiseert met de gedachte om door gerichte centrale acties de inkomsten te doen stijgen, al moet daarbij worden beseft dat hiervoor ook aansprekende doelen gekozen moeten worden. Aan de Commissie Geldwerving zal dan ook worden gevraagd deze gedachte nader uit te werken. Daar waar het de wijkgebonden acties betreft wordt opgemerkt dat binnen het huidige beleid al ruimte is voor acties ten behoeve van de eigen wijkgemeenten (als voorbeeld dient het orgel van de Westerkerk).

- 31 Is het niet eerlijk richting gemeente om in een extra financiële actie duidelijkheid te geven over de consequenties en duidelijkheid te vragen door (permanent) extra bij te dragen?

Antwoord:

Als wordt aangegeven wat de consequenties zijn zal dit bij veel gemeenteleden enigszins bedreigend over kunnen komen en daardoor een negatieve uitwerking kunnen hebben.

- 32 Is het alles niet te verdedigend? Is alles niet achteruitgang?

Antwoord:

Zeker niet! Zo biedt samenvoeging van wijkgemeenten ook weer mogelijkheden/ruimte (bijvoorbeeld daar waar het de wijkkerkenraden en het jeugdwerk betreft). Herbezinning in de wijkkerkenraden op de pastorale bearbeiding kan tot nieuwe impulsen/nieuw elan leiden.

D NIEUWE FINANCIËLE MEERJARENBEGROTING

- 1 Waarom stijgen de exploitatietekorten (bij niet ingrijpen) zo snel?

Antwoord:

Dit omdat de inkomsten geen gelijke tred houden met de uitgaven. Daar waar het de inkomsten betreft is rekening gehouden met de trend van de afgelopen jaren (gestage afname van het aantal leden) en met de uitkomsten van de Actie Kerkbalans 2013. Bij de verwachte ontwikkeling van de uitgaven is met een prijsinflatie van gemiddeld 2,2% per jaar gerekend.

Inherent aan prognoses is dat de werkelijke uitkomsten naar alle waarschijnlijkheid zullen afwijken van die prognoses, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet op gelijke wijze zullen voordoen als hier is aangenomen. Dit zal per vier jaar grondig worden gezien (beleidsplancyclus).

- 2 Is de prognose van het aantal pastorale eenheden voor Veenendaal-Oost niet te optimistisch?

Antwoord:

Het is zo dat met de economische crisis de bouw van woningen is vertraagd. Wij hebben echter geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de eerder geplande woningbouw in de komende jaren geen doorgang zal vinden. Om die reden houden wij er nog steeds rekening mee dat in Veenendaal-Oost (inclusief het huidige Dragonder-Oost) op termijn een wijk zal ontstaan van ruim 3.000 woningen. Gegeven de ontwikkeling van het aantal pastorale eenheden in relatie tot de ontwikkeling van de woningbouw is in de prognoses rekening gehouden met ruim 600 pastorale eenheden.

- 3 In de alternatieven wordt bij het onderdeel "Geen kerk bouwen in Veenendaal-Oost" opgemerkt dat er nu geen reden is om aan de haalbaarheid van een volwaardige wijk te twijfelen. Is dit een aanname of ligt hier onderzoek aan ten grondslag? Bijvoorbeeld ten aanzien van de samenstelling van de huidige wijkgemeente en of de nieuw ingekomenen zich daarbij aansluiten of elders blijven c.q. gaan meeleven?

Antwoord:

Neen dit is niet louter een aanname; de beleidsplancommissie baseert zich op informatie van de burgerlijke gemeente en de binnen onze Hervormde Gemeente Veenendaal beschikbare informatie. Het zal zeker zo zijn dat een aantal inwoners van deze nieuwbouwwijk elders zal blijven meeleven. Er mag echter gesteld worden dat het overgrote deel van de kerkelijk meelevendenden uit Veenendaal-Oost afkomstig is. Daarnaast onderkennen wij het belang van een goede afweging rond de toekomstverwachting van de wijkgemeente in Veenendaal-Oost op het moment dat een grote investeringsbeslissing gaat worden genomen. Dit vraagt een duidelijke afweging, waarbij naast beschikbaarheid van voldoende (gespaarde) middelen ook opnieuw moet worden gekeken naar de gerealiseerde groei in deze wijkgemeente en de toekomstprognose (is de verwachting van een volwaardige wijk nog steeds reëel?).

- 4 Waarom neemt het aantal pastorale eenheden van wijkgemeente 2 in de prognoses niet toe?

Antwoord:

Er zijn vooralsnog geen indicatoren die erop wijzen dat de (in een relatief korte periode zich voorgedane) groei zich verder zal doorzetten. Voorts moet gesteld worden dat de toename van pastorale eenheden in wijkgemeente 2 samenhangt met een afname van pastorale eenheden in andere wijkgemeenten.

- 5 We zien op vele fronten een terugtrekkende overheid. Zal dit voor de kerk niet meer 'werk' op moeten leveren? En zo ja, is met de effecten hiervan in de meerjarenbegroting rekening gehouden?

Antwoord:

De beleidsplancommissie is gevraagd om in de tweede fase van het beleidsplan (het niet financiële deel) aandacht te schenken aan de mogelijke betekenis van een terugtrekkende overheid voor de Hervormde Gemeente Veenendaal. In de meerjarenbegroting is dan ook nog geen rekening gehouden met eventuele financiële effecten.

- 6 Er zit een fout in de in het beleidsplan opgenomen nieuwe financiële meerjarenraming. De lastenbesparing ten gevolge van de verkoop van een kerkgebouw (M5) is niet meegeteld in het totaal van de besparingen. De besparingen zullen dus hoger zijn dan nu weergegeven.

Antwoord:

Is inmiddels aangepast.

7. De 2^e zin in paragraaf 3.7 is erg onduidelijk. Vraagt toelichting en kan beter worden gewijzigd.

Antwoord:

Terecht punt. De zin zal zodanig worden aangepast dat duidelijk wordt dat in de huidige meerjarenbegroting (lees voor ingrijpen) wordt ingeteerd op het beschikbare vermogen en dat in die begroting voorts rekening wordt gehouden met het aantrekken van vreemd vermogen (lees een hypothecaire geldlening van € 1,3 miljoen).

8. In het beleidsplan wordt het jaarlijks verlies van 1,1% van de leden genoemd. Als ik de getallen van de laatste 10 jaar bekijk dan kom ik toch uit op een gemiddeld verlies van boven de 2%. Wordt dit bewust rooskleuriger voorgesteld of is het zomaar een foutje?

Antwoord:

De beleidsplancommissie heeft zaken zeker niet rooskleuriger voor willen stellen. De berekening is gebaseerd op de afname in de periode 2007 tot 2013. De periode rond 2004 heeft de beleidsplancommissie buiten beschouwing gelaten vanwege het ontstaan van de hersteld hervormde gemeente. De afname in 2007-2013 was gemiddeld 75 pastorale eenheden per jaar. Op basis daarvan is gerekend met een teruggang van 1,1% per jaar.

9. Met betrekking tot de vermogenspositie wordt in het beleidsplan het volgende opgemerkt "In de huidige meerjarenbegroting wordt dit vermogen geheel verteerd". Ik heb begrepen dat dit de begroting is tot het jaar 2030. Vanaf welk jaar komen we dan eigenlijk tekort? Dus voor hoeveel jaar hebben we nog in voorraad? Dit betreft naar ik heb begrepen toekomstige investeringen voor verbeteringen van de bestaande gebouwen. Betreft het ook reserveringen voor onderhoud? Maar daar zijn toch fondsen en voorzieningen voor in het leven geroepen?

Antwoord:

In de huidige (lees niet herziene) begroting wordt er rekening meegehouden dat rond 2018/2019 een hypothecaire lening aangaan van € 1.000.000 moet worden aangegaan om de bouw van een kerkelijk centrum in Veenendaal-Oost te financieren. In dat jaar zijn onze middelen door de tekorten die we voorzien tot nul gereduceerd. Dat is de reden om nu al maatregelen te nemen. De onderhoudsvoorzieningen vallen hier buiten.

10. Er wordt ook gesproken over het stoppen van de daling van de opbrengsten. Ik neem aan dat dan wordt bedoeld dat de inkomsten (totaal van de baten (MP)) gelijk blijven aan het niveau van 2016. Echter dan kloppen de cijfers niet (M6). Wat wordt dan wel bedoeld; zodat de cijfers (M6) wel kloppen? Als deze cijfers namelijk wijzigen heeft dat ook invloed op de onderste regel van de tabel (naam: inclusief M6).

Antwoord:

De beleidsplancommissie is van mening dat de cijfers wel correct zijn weergegeven. Als voorbeeld het jaar 2020. In 2020 is de prognose van de baten € 1.781.000. In 2016 waren die € 1.845.000. Een daling van € 64.000. Omdat we dan al een paar jaar de inkomsten op peil houden zit er een klein rente-effect in. Daarom staat M6 in 2020 op € 66.000 in plaats van € 64.000.

11. Is 2020 een harde datum?

Antwoord:

Nee, het is meer een denkrichting.

E PROCEDURE

- 1 Is het niet bezwaarkijk dat gemeenteleden eerder in de pers informatie over de inhoud van het beleidsplan hebben ontvangen dan dat de gemeenteleden vanuit de kerk benaderd zijn? Het zou goed zijn om hier de nodige zorgvuldigheid en juiste volgorde en planning in te betrachten.

Antwoord:

Voornoemde aannname is onjuist. Naar aanleiding van de eerste vermelding in ons kerkblad (op 5 juli 2013) heeft de lokale pers dit (op 9 juli 2013) gepubliceerd. Zorgvuldig is de regie op dit punt bewaakt en afgesproken dat vraagstellers zouden worden doorverwezen naar de scriba van de Algemene Kerkenraad en bij afwezigheid naar ds. Gerling (assessor van de Algemene Kerkenraad vanwege vakantie van de voorzitter van de Algemene Kerkenraad).

- 2 Het financiële beleidsplan wordt vastgesteld voor een periode van 4 jaar te beginnen 2013. 2013 is echter al voor een groot deel voorbij. Wanneer kan het volledige beleidsplan worden verwacht?

Antwoord:

De beleidsplancommissie verwacht dat de algemene kerkenraad medio 2014 een volledig beleidsplan zal kunnen vaststellen. Tot die tijd dient het door de algemene kerkenraad vastgestelde beleidsplan 2009-2012 nog als uitgangspunt voor het te voeren beleid. Het thans voorliggende onderdeel financieel beleid van het Beleidsplan 2014-2017 kan eveneens gezien worden als een nadere invulling van het huidige beleidsplan 2009-2012.

- 3 Tussentijdse evaluaties houden?

Antwoord:

Jazeker! Beleid volgt de feiten. Evaluaties binnen de Algemene Kerkenraad vinden onder andere plaats bij de behandeling van tussentijdse financiële informatie, jaarrekeningen, beleidsplannen en (meerjaren)begrotingen.